

TRANSKRYPCJA TEKSTÓW DO SŁUCHANIA

ARKUSZ II

ZADANIE 9.

9.1.

Akí sú mladí ľudia do 30 rokov? Niektorí robia kariéru, iní vychutnávajú život. Majú mnoho spoločného. Sú mladí, aktívni kritici. Žijú rýchlo, veľa chcú. Oddychovať? To budú po smrti ešte dlho.

9.2.

Narodili sa niekedy medzi rokom 1975 a 1985 a zmenu spoločenského systému vnímali okamžite veľmi pozitívne. O to sú však kritickejší pri pohľade na staršiu generáciu. Cítia z nej neistotu prameniacu z predošlých systémových traum. Napriek zhode v čase a priestore obe generácie žijú v úplne odlišnej realite.

9.3.

Nikto z nás sa síce necíti bohatý, no zariadi sa tak, aby na „cool“ život a dobré oblečenie prostriedky vždy boli. Nakupovanie je vášeň, ale kúpiť si niečo lacnejšie nie je východisko. Žijeme len raz, tak si z času na čas doprajme aj trochu luxusu. A kto hovorí, že je zbytočný, ešte ho nevyskúšal.

9.4.

Že nesedím nad knihami? To neznamená, že sa neučím. Čo mladí potrebujú vedieť, učia sa doslova na každom kroku a každú chvíľu. Preto hodiny brázdím cestami internetu, sledujem televíziu, som na každej dobrej akcii, musím vidieť všetky filmy... A tiež preto nemám na knihy čas.

9.5.

Politická situácia doma je trochu lepšia než predtým, takže sa snád' do Európskej únie čoskoro dostaneme. Teším sa, konečne budem môcť ísť bez problémov a zbytočnej byrokracie robiť za hranice. A proti euru tiež nič nemám. Aspoň ma už nebude frustrovať, že za N slovenských peňazí dostanem len zopár cudzích mincí.

9.6.

Keďže mladí intenzívne pracujú, chcú aj rovnako intenzívne oddychovať. Čas na seba, rodinu a priateľov je takisto dôležitý ako ambície – ani jedného sa nemienia vzdať. V piatok je najlepšie tam, „kde to žije“. Na víkend zase „vypadnúť niekde mimo“. Ak nevyjde počasie, dobrá je aj Bratislava, zájsť na obed, a potom pohľadať niečo v regáloch.

9.7.

Poznajúc svetové veľkomestá, na „malú dieru“, Bratislavu, všetci spoločne nadávame. Na druhej strane však existuje ťažko opísateľný vzťah k rodisku. Navyše sa už veľa vecí zmenilo, takže sa v Bratislave celkom dá žiť. Na inom mieste Slovenska by sme žiť nevedeli.

spracované z Formátu, 2003

ZADANIE 10.

Novinár: Doktorka Anna Smiešková pracuje v Leteckej záchranej službe. Prečo ste si, pani doktorka, zvolili toto povolanie?

Doktorka: Nedokážem povedať prečo. Nikto z rodiny nebol medik. Po štúdiách som chcela ošetrovať deti, ale pohľad na ne ma bolel. Neskôr som nastúpila do žilinskej nemocnice a lekárom vo vrtuľníkoch som akurát tak závidela.

N: Aké boli vaše začiatky v záchranej službe?

D: Ležiaceho chlapca s porušenou krčnou chrbticou som prevážala do inej nemocnice na malom lietadielku, pripravenom na mapovanie terénu. Na tento účel slúžila v podlahe stroja diera, z ktorej som videla polia a rieky, ale keďže som sa odlepila od zeme po prvý raz v živote, vôbec ma to nevzrušovalo.

N: V akých prípadoch treba zavolať Leteckú záchrannú službu?

Ponáhľali sme sa k turistovi, ktorého v Malej Fatre poštípal had, k alergikovi bojujúcemu o život po kontakte s osím žihadlom, uberali sme sa k ťažkým haváriám, športovým úrazom či infarktom. Priemerne raz za tri dni pretneme vzduch nad neprístupným terénom, kam sa nedostane sanitka a kde o bytí či nebytí rozhodujú sekundy.

N: Na ktorý let spomínate ako najťažší?

Dodnes ma desí prílet na Kysuce, kde strom zavalil drevorubača. Okrem pilota sme vo vrtuľníku boli len dve ženy a v teréne, ktorý z výšky pripomínal kráter, sme nedokázali pristáť. Nakoniec sme ťažko zraneného mladého muža na palubu helikoptéry naložili v spartánskych podmienkach. Bohužiaľ, zranenia mu nedovolili prežiť a nad Čadcou nám odišiel. Viem, že ľudia chcú počuť happyend, ale ozajstná práca záchranára nie je filmová rozprávka a veľakrát sa nekončí šťastne.

N: Ako boli vybavené naše vrtuľníky?

D: Nemali sme technické vybavenie na úrovni západných štátov, ale vieme improvizovať. Keď u nás havaroval Rakúšan, v stabilizovanom stave sme ho dopravili na hraničný priechod do Bergu. V našom vrtuľníku sme sa o neho bez obáv postarali. Problémy nastali, keď ho rakúski kolegovia nemohli vopchať do kabíny svojho vrtuľníka. Nevedeli ani čo s hadičkami a odleteli, až keď sme im ich upevnili obyčajným obvazom.

N: Ako by ste charakterizovali svoje povolanie?

D: Ak ide na zásah vrtuľník, je jasné, že nepôjde o nič jednoduché. Smiešnych chvíľ a času na vtipné dialógy známe zo seriálov o záchranároch je málo. Všetko sa deje v napätí, ktoré ale väčšinou nevnímame. Rozklepeme sa, až keď je po všetkom a opäť stojíme na zemi, na ktorej nám, paradoxne, hrozí oveľa väčšie nebezpečenstvo ako vo vzduchu.

spracované zo Slovenky, 2003